

**Wyrok Sądu Najwyższego
z dnia 27 sierpnia 1935 r.
sygn. akt C II 3037/34**

- 1) Aby powstało zobowiązanie wekslowe wiążące spółkę, weksel powinien zostać podpisany przez wszystkich współników.**
- 2) Gdy weksle zostały podpisane tylko nazwiskiem jednego współnika, nie powstaje zobowiązanie wekslowe dla spółki, lecz współnik podpisany jest z tych weksli zobowiązany, chyba że jest on uprawniony do samodzielnej reprezentacji spółki.**
- 3) Jeżeli ktoś podpisuje weksel w cudzym imieniu, musi umieścić swój własny podpis z wyrażeniem stosunku pełnomocnictwa lub zastępstwa do osoby zastąpionej.**

Sąd Najwyższy jako sąd rewizyjny

pod przewodnictwem sędziego Sądu Najwyższego dr W. Dbałowskiego,

a w obecności sędziów Sądu Najwyższego J. Hroboniego i St. Staszewskiego jako sędziów,

w sprawie masy spadkowej błogosławionej pamięci Natana Silberzweiga w Krakowie przez zarządczynię i uniwersalną spadkobierczynię Helenę Silberzweigową w Krakowie, powódki, działającej przez adwokata dra Emila Steinsberga w Krakowie, przeciw Bankowi Związku Spółek Zarobkowych S.A. Oddziałowi w Sosnowcu, pozwanemu, działającemu przez adwokata dra Władysława Markowskiego w Krakowie,

o uznanie tytułu egzekucyjnego za bezskuteczny i zaprzestanie egzekucji,

wskutek rewizji pozwanego Banku od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie, jako sądu odwoławczego z dnia 28 września 1934 r., sygn. II CA 611/34, którym na odwołanie strony powodowej zmieniono wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 23 kwietnia 1931 r., sygn. II Cg J 57/32,

na posiedzeniu niejawnym:

znosi wyrok Sądu Apelacyjnego i odsyła sprawę temuż sądowi, celem ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz orzeczenia o kosztach przewodu środków prawnych.

Uzasadnienie

Rewizja, oparta na przyczynach rewizyjnych z § 503 pkt 2, 3 i 4 k.p.c.¹ jest uzasadniona w następujących kierunkach:

Sąd Apelacyjny, zmieniając wyrok sądu pierwszej instancji i orzekając zgodnie z żądaniem skargi, wyszedł z tego głównego założenia, że do zobowiązań wekslowych, o które w tym sporze chodzi, były wymagane podpisy obydwóch wspólników jawnych firmy „Zakłady Włókiennicze Henryk Berndt i spółka w Zawierciu”, tj. Henryka T. Berndta i błogosławionej pamięci Natana Silberzweiga, że zatem każdy wspólnik miał podpisać siebie i drugiego wspólnika, o zobowiązanie pisemne miało Spółkę wiązać, z weksli zaś spornych wynika, że pod pieczętą spółki znajduje się tylko podpis Spółnika Berndta. Stąd wysnuwa Sąd Apelacyjny wniosek, że aby powstało zobowiązanie wekslowe wiążące Spółkę, weksel powinien zostać podpisany przez obu wspólników, możliwie przez wspólnika Berndta imiennie własnym, który powinien położyć podpis drugiego wspólnika Natana Silberzweiga, z zaznaczeniem, że podpisuje go jako pełnomocnik.

Gdy sporne weksle podpisał tylko Berndt swoim nazwiskiem, nie powstało zdaniem Sądu Apelacyjnego zobowiązanie wekslowe dla Spółki, lecz jedynie sam Berndt jest z tych weksli zobowiązany.

To zapatrywanie prawne jest, o ile chodzi o wykładnię art. 8 ustawy wekslowej², trafne i odpowiada zasadzie wyrażonej przez Sąd Najwyższy w orzeczeniu pełnej dawnej Izby III z dnia 19 maja 1928 r., sygn. akt III Rw 2483/27. W danym przypadku jednak przepis art. 8 ustawy wekslowej nie mógł być stosowany.

Z treści weksli nie wynika bynajmniej, żeby wspólnik Berndt podpisał je nie w imieniu własnym, jako wspólnik jawny firmy, upoważniony do podpisu, lecz także w cudzym imieniu tj. także w imieniu Silberzweiga.

Tylko bowiem, jeżeli ktoś podpisuje weksel w cudzym imieniu, to nie może umieszczać bez dodatku imienia i nazwiska osoby zastąpionej, ale musi umieścić swój własny podpis z wyrażeniem stosunku pełnomocnictwa lub zastępstwa do osoby zastąpionej (§ 1017 ABGB³ i art. 8 ustawy wekslowej), jak to już Sąd Najwyższy w swym orzeczeniu [zawartym w] Zbiorze urzędowym 1932 poz. 158 wyjaśnił.

Rozprawa co do tego, czy Berndt był upoważniony do samodzielnego podpisywania weksli jest niedokładna, gdyż nie wyświetla należycie tej kwestii, co było konieczne do należytego rozsądzenia sprawy z uwagi na niejasność wpisu do rejestru handlowego Spółki z 30 listopada 1922 r. (poz. 2), skutecznego na podstawie aktu, zeznanego dnia 4 lipca 1922 r. u notariusza. Według tego wpisu, na którym zaskarżony wyrok się opiera, pozostaje w mocy postanowienie

¹ Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.

² Ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe, Dz.U. 1936 nr 37 poz. 282.

³ Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch für die gesammten deutschen Erbländer der Oesterreichischen Monarchie, Justizgesetzsammlung 1811 nr 946. Oficjalny tekst polski: *Powszechna księga ustaw cywilnych dla wszystkich krajów dziedzicznych niemieckich Monarchii Austriackiej*, Wiedeń 1811, cz. I-III.

o podpisywaniu kumulatywnym przez obu wspólników wszelkich zobowiązań spółki, a jednocześnie wspólnicy udzielają sobie wzajemnie pełnomocnictwa do przyjmowania i wydawania samodzielnie w imieniu spółki wszelkich zobowiązań.

Wykładnia tego wpisu w zaskarżonym wyroku w ten sposób, że to pełnomocnictwo odnosi się tylko do tych zobowiązań, które nie wymagają podpisu, nie godzi się z treścią wpisu, w szczególności z rozciągnięciem pełnomocnictwa do wszystkich zobowiązań. Należy więc zbadać wolę stron co do treści i znaczenia powyższego wpisu, celem usunięcia zachodzącej w nim sprzeczności przez przesłuchanie świadków Berndta i Borysiewicza, przy uwzględnieniu całej treści wspomnianego aktu pełnomocnictwa.

Dalszy brak postępowania apelacyjnego stanowi niezdecydowane stanowisko Sądu Apelacyjnego co do tego, o jaką skargę w danym przypadku chodzi. Sąd Apelacyjny bowiem stoi na stanowisku, że chodzi o skargę, zbliżoną do skargi z § 36 austriackiej ordynacji egzekucyjnej⁴, na innym zaś miejscu traktuje tę skargę jako skargę z art. 161¹¹ austriackiego k.p.c.⁵ i rozpatruje sprawę ze stanowiska obu tych, skarg, co stanowi przeszkodę w ocenie prawnej sprawy, zwłaszcza że skargi z §§ 35 i 36 austriackiej ordynacji egzekucyjnej są specjalnymi, wyjątkowymi skargami, których postanowienia muszą być ściśle tłumaczone.

Różnica natomiast, zachodząca pomiędzy skargami z art. 161¹¹ austriackiego k.p.c. a skargą z § 36 austriackiej ordynacji egzekucyjnej może mieć wpływ na wynik sporu.

Z tych powodów zniesiono zaskarżony wyrok i zarządzono, jak powyżej.

Zastrzeżenie co do kosztów polega na § 52 k.p.c.

[Przytoczone przepisy: § 503 pkt 2, 3 i 4 p.c., art. 8 u.w., § 1017 u.c., z art.161(11) u.p.c., § 36 austr. ord egz., na § 52 p.c.]

⁴ Ustawa z 27 maja 1896 r. o postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym (Ordynacja egzekucyjna), Dz.U.P. 1896 poz. 79.

⁵ Austriacka ustawa z dnia 1 sierpnia 1895 r. o postępowaniu sądowym w cywilnych sprawach spornych (Procedura cywilna), Dz.U.P. 1895 poz. 113.